

TREÅRIG VERKSAMHETSPLAN
2021 – 2023
ICOMOS SVERIGE

ICOMOS är ett internationellt expertnätverk för aktiva inom kulturarvssektorn vars övergripande syfte är att främja vård, bevarande och förmedling av det materiella och immateriella kulturarvet, såväl nationellt som internationellt. Organisationen har till uppgift att definiera, utveckla och vara pådrivande vad gäller principer och normer för kulturarvets bevarande, liksom i frågor som gäller utbildning, forskning och praktisk verksamhet inom området. ICOMOS är rådgivare till Unesco i frågor som rör kulturarvet, med särskilda åligganden knutna till världsarvskonventionen.

ICOMOS Sverige är en av ICOMOS nationalkommittéer och organiserar yrkesverksamma och andra aktiva med expertis inom kulturarvsrådet.

SYFTE

ICOMOS Sverige ska enligt stadgarna:

- utgöra ett forum för diskussion och erfarenhetsutbyte
- vara en del av det internationella expertnätverket för yrkesverksamma och olika organ inom kulturarvsområdet
- uppmärksamma principiellt viktiga frågor och utvecklingstendenser, sprida kunskap om dessa samt initiera diskussion, idédebatt och forskning
- bidra i frågor som gäller utbildning och kompetensutveckling och till en stärkt roll i samhällsplaneringen för yrkesverksamma inom kulturarvsområdet
- samverka med ICOMOS och andra internationella och nationella aktörer i världsarvsarbetet
- arbeta för de svenska världsarven och deras fortbestånd
- verka för att internationella rekommendationer, konventioner och andra normgivande texter rörande kulturarvet blir kända och beaktade i Sverige
- till ICOMOS och andra relevanta internationella organ förmedla kunskap om svenska förhållanden
- verka för samarbete och informationsutbyte mellan svenska föreningar inom verksamhetsområdet, andra intresserade organ och personer, såväl inom som utom landet, med särskilt ansvar för det internationella samarbetet på expertnivå
- i Sverige sprida upplysningar och rapporter om internationell verksamhet inom verksamhetsområdet, såsom symposier, kongresser, utställningar och skrifter
- främja deltagande i det internationella kulturarvsarbetet
- i övrigt verka för de mål och utföra den verksamhet som beskrivs i ICOMOS stadgar och som beslutas av ICOMOS.

VISION

Med syftet att stärka kulturarvets roll för en hållbar samhällsutveckling är ICOMOS Sverige en organisation för verksamma inom kulturarvsområdet.

Kunskapsutbyte och kompetensutveckling är ICOMOS kärna. ICOMOS Sverige är ett nätverk, både på det nationella och internationella planet, ett forum för professionell diskussion. ICOMOS Sverige slår vakt om rollen som internationellt expertorgan med särskilt ansvar för världsarvsfrågorna och kulturarvsfrågor av internationell räckvidd.

VERKSAMHETSMÅL OCH INSATSOMRÅDEN

ICOMOS inriktning och verksamhet innebär ett synsätt där kulturarv och kulturmiljö ses i ett större sammanhang. Inom ICOMOS diskuteras kulturarvsfrågor med hänsyn till: Hållbar samhällsutveckling – Social hållbarhet – Kulturell frihet och kulturell mångfald – Demokrati och mänskliga rättigheter.

ICOMOS Sveriges vision och inriktning för den kommande treårsperioden (2021-2023) utgår från ICOMOS stadgar samt från det program som antogs av ICOMOS generalförsamling i december 2020, se bilaga.

ICOMOS Sverige ämnar under den kommande treårsperioden att arbeta för att stärka ICOMOS roll som expertorgan, stärka samarbetet och utbytet inom ICOMOS samt samarbetet och utbytet med andra organisationer. Dessutom ska följande fokusområden genomsyra organisationens arbete under den kommande treårsperioden:

- Hållbar utveckling kopplat till Agenda 2030 och hur kulturarvsfrågor bidrar i detta sammanhang
- Rättighetsbaserat arbetssätt - demokrati, mångfald och inkludering
- Samverkan mellan naturvärden och kulturvärden

1. Övergripande frågor

ICOMOS Sverige verkar löpande för att det materiella och immateriella kulturarvet, såväl nationellt som internationellt, vårdas, bevaras och förmedlas åt nutida och framtida generationer. En betydande del av ICOMOS löpande arbete handlar om service till den internationella organisationen genom remissvar, synpunkter på skrivelser, föreslag på experter för olika uppdrag inklusive världsarvsfrågor samt att förmedla uppgifter från den internationella nivån till de svenska medlemmarna och vice versa.

På den nationella nivån svarar ICOMOS Sverige på en mängd remisser och bidrar med expertkunskap i frågor som rör kulturarv och kulturmiljö. ICOMOS Sverige medverkar till att relevanta dokument så som rekommendationer och konventioner inom fältet tas fram och hålls uppdaterade samt att dessa sprids och förankras både nationellt och internationellt.

Nationalkommitténs verksamhet rapporteras årligen till ICOMOS internationella sekretariat.

2. Internationella arbetsgrupper och kommittéer samt motsvarande svenska arbetsgrupper

De internationella vetenskapliga kommittéerna inom olika specialområden är ryggraden i ICOMOS verksamhet. Internationella möten för respektive kommitté hålls som regel en gång per år och de svenska representanterna har gemensamma möten en gång per år. Nationellt finns en person som är sammankallande för de svenska representanterna och som håller kontakten med ICOMOS centralt i dessa frågor. Det finns ett fåtal svenska arbetsgrupper som motsvarar kommittéerna.

Målsättningen är att det ska finnas en nationell kontaktperson till varje internationell arbetsgrupp och kommitté som har relevans för svenskt vidkommande och att utsedd kontaktperson arbetar aktivt för kommittén samt att det finns nationella arbetsgrupper motsvarande dessa kommittéer som bedriver en aktiv verksamhet.

ICOMOS Sverige arbetar löpande för att öka det internationella samarbetet och utbytet inom ICOMOS. Detta sker genom att dels verka för att representanter ges tillfälle att delta vid de internationella kommittémötena och dels genom att representanterna aktivt sprider den information de har fått med sig från mötena till övriga medlemmar. Kunskapsspridningen sker genom rapporter som publiceras på ICOMOS hemsida samt i form av diskussionsseminarier eller liknande. Utsedda representanter ansvarar för kunskapsspridning inom sitt ämnesområde och förväntas ta initiativ till aktiviteter som främjar detta verksamhetsmål.

Kommittéernas verksamheter rapporteras årligen till styrelsen för årsberättelse inför årsmötet samt för rapportering till ICOMOS internationella sekretariat.

Fokusområden 2021 – 2023

ICOMOS internationella arbetsgrupper (Working Groups – WG) syftar till att driva frågor som har identifierats som särskilt betydelsefulla och därför prioriterade inom ICOMOS arbete. Det är frågor som ICOMOS fokuserar på både internationell och nationellt.

Under den kommande treårsperioden kommer ICOMOS Sverige särskilt att verka för aktiver inom följande internationella arbetsgrupper och kommittéer:

- *Sustainable Development Goals*
- *Climate Change and Heritage*
- *Our Common Dignity – Rights-Based Approaches*
- *Culture – Nature Journey* (ett samarbete med *International Union for Conservation of Nature – IUCN*)
- *Shared Heritage*

3. Medlemsutveckling

ICOMOS är ett expertorgan för enskilda och institutioner inom kulturmiljövårdens område. För att leva upp till ICOMOS åtaganden och målsättningar krävs många aktiva medlemmar inom relevanta yrkeskategorier och verksamhetsområden. Det är nödvändigt för ICOMOS få fler medlemmar, liksom att få bättre spridning av medlemsskaran verksamhetsmässigt och geografiskt. ICOMOS arbetar fortlöpande för att öka antalet medlemmar, både enskilda medlemmar och institutioner.

Alla medlemmar har en viktig insats att göra här genom att informera presumtiva nya medlemmar, enskilda så väl som institutioner. Våra internationella representanter och medlemmarna i arbetsgrupperna är särskilt viktiga med tanke på deras möjlighet att informera om vad som sker internationellt.

Fokusområden 2021 – 2023

ICOMOS har konstaterat att det är nödvändigt att få in fler medlemmar som är i början på sin karriär (emerging professionals) liksom att öka antalet aktiva medlemmar inom kategorin ”mitt i karriären” (mid-career professionals). Under den kommande treårsperioden kommer särskilda satsningar behövas för att öka antalet aktiva medlemmar inom dessa båda kategorier.

4. Samarbete och samverkan – internationellt och nationellt

ICOMOS generalförsamling äger rum en gång per år med en större generalförsamling vart tredje år. En gång om året möts Advisory Committee som består av ordförandena i nationalkommittéerna och i de internationella vetenskapliga kommittéerna. Varje år hålls också ett möte med ordförandena i de europeiska kommittéerna. Informationsutbyte mellan länderna sker löpande.

Sedan länge finns ett samarbete mellan ICOMOS-kommittéerna i Norden och övriga länder i Östersjöområdet vad gäller prioriterade frågor inför generalförsamlingarna och andra frågor av gemensamt intresse. Länderna turas om att arrangera dessa möten.

Målsättningen är att den svenska nationalkommittén ska vara fortsatt delaktig och engagerad i det internationella arbetet. Likaså är samarbetet inom Norden samt med andra länder i Östersjöområdet viktigt för erfarenhetsutbyte, att gemensamt och tillsammans med övriga kommittéer driva prioriterade frågor.

ICOMOS Sverige verkar fortlöpande för ett brett och aktivt deltagande från Sveriges sida i kommande större generalförsamling (2023) samt ett aktivt deltagande vid Advisory Committee och andra administrativa ICOMOS-möten.

Det internationella ICOMOS är rådgivare och samtalspart till Unesco och andra internationella samarbetsorgan. På den nationella nivån har Svenska ICOMOS en motsvarande funktion. ICOMOS har samarbete och gemensamma aktiviteter med bland annat Svenska Unescorådet, Europa Nostra Sverige, Sällskapet för restaureringskonst, Kulturarv utan Gränser och Svenska byggnadsvårdsföreningen.

ICOMOS Sverige har löpande kontakt och samarbete med myndigheter, institutioner, utbildningsväsendet och organisationer i frågor som berör kulturarvet samt med ICOMOS institutionsmedlemmar.

ICOMOS Sverige arbetar fortlöpande för att se över möjligheterna att öka samarbetet med ovan nämnda organisationer kring gemensamma aktiviteter som seminarier och skrivelser etc.

Fokusområden 2021 – 2023

På det internationella planet har ICOMOS sedan några år inlett ett samarbete med IUCN (*International Union for Conservation of Nature*) under namnet *Culture – Nature Journey*. Detta är ett spännande initiativ och högst aktuellt för Sverige. I detta sammanhang har ICOMOS Sverige bland annat varit pådrivande för att öka det nationella samarbetet inom Vattenhistoriskt Nätverket samt internationellt medverkat till att den nybildade internationella kommittén för *Water and Heritage* har etablerats.

Under den kommande treårsperioden kommer ICOMOS Sverige särskilt att verka för internationellt och nationellt samarbete och samverkan inom ramen för ICOMOS fokusområden, se ovan.

5. Världsarvsfrågor och frågor av principiell karaktär

Världsarvsfrågorna har en central roll i ICOMOS arbete inom nationalkommittéerna och därmed också för dess enskilda medlemmar. Världsarven är prioriterade och ICOMOS Sverige har beredskap för att agera i världsarvsfrågorna både nationellt och internationellt. ICOMOS Sverige bidrar till arbetet bland annat genom att svara på frågor som rör de svenska världsarven samt genom att bistå med expertis i det internationella världsarvsarbetet.

ICOMOS Sverige utgår i sitt arbete från gällande riktlinjer för samverkan mellan ICOMOS internationellt och nationellt. ICOMOS Sverige har löpande samarbete med föreningen Världsarv i Sverige.

ICOMOS Sverige poängterar behovet av kontinuerliga diskussioner om hur världsarvens värden ska tas till vara när de utsätts för förändringstryck. ICOMOS agerar i detta sammanhang i första hand som en diskussionspartner som med sina kunskaper och erfarenheter kan bidra till konstruktiv diskussion och till att finna bra lösningar.

ICOMOS har även beredskap att agera och vara remissinstans i andra kulturarvsfrågor som är principiellt betydelsefulla.

6. Föreningsaktiviteter och informationsutbyte

Till ICOMOS Sveriges främsta målsättningar hör att främja informationsutbytet och sprida kunskap om internationell verksamhet samt att vara ett forum för professionell diskussion och utbytet mellan olika yrkeskategorier. Detta görs genom att anordna diskussioner kring aktuella teman i form av medlemsseminarier. Ett ytterligare syfte med seminarierna är att styrelsen genom dessa kan säkerställa att dess prioriteringar och ageranden i olika frågor har medlemmarnas stöd.

Årsmöte hålls varje år i mars. I samband med detta anordnas ett medlemsseminarium på aktuellt tema och vanligtvis någon social aktivitet. I styrelsens regi anordnas i regel ytterligare några aktiviteter per år exempelvis medlemsmöten och studiebesök.

Ett årligt återkommande arrangemang är *International Day for Monuments and Sites*, instiftat av ICOMOS och Unesco, som hålls den 18 april. Varje år förbereder ICOMOS ett aktuellt tema för dagen, som de olika nationalkommittéerna sedan arrangerar aktiviteter kring. Information om arrangemang och program publiceras på ICOMOS internationella hemsida och sprids på så sätt till alla medlemmar. ICOMOS Sverige verkar för att dagen på olika sätt ska uppmärksammas i Sverige.

Styrelsen verkar för att de svenska representanterna och/eller arbetsgrupperna ska arrangera medlemsaktiviteter och välkomnar arrangemang där ICOMOS är medarrangör. Representanterna i de internationella kommittéerna, arbetsgrupperna, enskilda medlemmar och institutionsmedlemmar uppmuntras aktivt av styrelsen att arrangera seminarier och aktiviteter inom sina respektive områden.

Utöver seminarier, studiebesök och andra aktiviteter sker informationsutbyte huvudsakligen genom ICOMOS hemsida och Facebooksida. Dessutom vidarebefordras mer riktad information till arbetsgrupper eller direkt till enskilda medlemmar genom direktutskick per mejl.

Fokusområden 2021 – 2023

ICOMOS Sveriges målsättning är att utöka samarbetet kring seminarier och aktiviteter med andra organisationer och då särskilt inom ICOMOS fokusområden för den kommande treårsperioden.

Bilaga: Program för 2021 – 2023 antaget av ICOMOS generalförsamling i december 2020

The 20th General Assembly of ICOMOS adopts the following General Programme for the next triennium:

Mission: Act and be recognised as leaders in cultural heritage conservation

Objective: Reaffirm the role of ICOMOS as a leading and respected advocate and think-tank for the conservation of cultural heritage worldwide

Strategies:

- *Actively promote the theme of climate change and cultural heritage as the core topic of the Triennial Scientific Programme*

Outcome: Inclusion of cultural heritage issues and approaches in core scientific work and policies on climate change at the national and international level

- *Stimulate debate and promote discussion on cultural heritage in the context of emerging issues, such as racism, enslavement and gender bias*

Outcome: Preparation of discussion papers, seminars and expert meetings on the intersection of current issues with cultural heritage conservation

- *Continue to monitor the impact of the COVID-19 pandemic on cultural heritage places and those who care for them, and to develop ways of responding to the challenges*

Outcome: Annual surveys and reports on the impact of the pandemic throughout the world, and new training programmes for conservation professionals

- *Disseminate widely the work and results of ICOMOS at the international and national level through its websites, publications and conferences*

Outcome: Every ICOMOS web site contains up-to-date information on recent scientific work

Mission: Develop and strengthen the ICOMOS professional network

Objective: Involve all of our members and committees in the professional work of ICOMOS at the local and international level

Strategies:

- *Ensure the good governance of all National Committees, Scientific Committees and working groups by effectively monitoring their inclusiveness and activities*

Outcome: All committees and groups actively involve interested members in their work, admit new members, regularly refresh their leadership and submit annual reports on their activities

- *Involve emerging professionals in all ICOMOS activities including training, mentorship, public advocacy and the dissemination of knowledge*

Outcome: All National and Scientific Committees and working groups have at least one emerging professional member

- *Promote collaborative/shared meetings and scientific symposia on common issues and interlinkages between existing work programmes such as rights-based approaches and the sustainable development goals*

Outcome: An increased number of scientific meetings involving more than one International Scientific Committee or working group

- *Promote regional and sub-regional cooperation, exchanges and projects among National Committees on matters of common interest*

Outcome: An increased number of regional and sub-regional meetings

- *Continue to promote multilingualism and professional exchanges between members from different cultures*

Outcome: An increased number of ICOMOS doctrinal texts and publications translated, and international meetings at which simultaneous interpretation is offered, into both working languages and other international and national languages

- *Increase targeted and effective communication about ICOMOS activities*

Outcome: Increased use of the ICOMOS international calendar to publicise national and international activities

- *Share best practice documents freely among ICOMOS members*

Outcome: An increased number of National and International Scientific Committees that publish toolkits of good practice for the use of members

Mission: Reach out to other institutions, the private sector, authorities and communities

Objective: Use the ICOMOS networks to establish and build on fruitful partnerships at the international, national and local levels with external bodies, contributing the cultural heritage knowledge and skills of members while seeking out and benefitting from the knowledge and skills of others.

Strategies:

- *Encourage National Committees to involve local people, communities, institutions and authorities in local ICOMOS activities*

Outcome: An increased number of National Committees use international events (such as 18 April) and national events to connect with local communities and promote the mandate of ICOMOS by using its name, logo, and technical information

- *Build on existing partnerships with other international institutions, and develop new partnerships, to extend the reach and influence of ICOMOS within international and regional organisations in the broader spheres of conservation and culture*

Outcome: An increased number of agreements, advisory roles and joint work plans are developed with partners that provide opportunities for the involvement of members

- *Promote the use of ICOMOS best practice documents at the national and local level*

Outcome: An increased number of national and local governments that have adopted documents prepared by ICOMOS (or ICOMOS and others) as standards of best conservation practice for cultural heritage

- *Enhance the role of ICOMOS in public education about cultural heritage conservation*

Outcome: Develop a programme of webinars that can present the works and concepts of ICOMOS to a broader general audience

- *Strengthen and promote ICOMOS open access resources available to the public such as the ICOMOS Photobank and ICOMOS Open Archive and ICOMOS publications such as toolkits and guidelines*

Outcome: Expand the Resources section of the web site to include easily located links to good practice guidelines such as Disaster risk management

Mission: Nurture and sustain the ICOMOS organisation

Objective: Maintain and improve the viability of ICOMOS as a financially stable organisation with a genuinely globally representative membership and an environmentally sustainable operation

Strategies:

- *Promote the benefits of international membership and encourage all National Committees to increase their numbers of international members*

Outcome: Membership numbers at the international level increase each year

- *Support the formation of new National and Transnational Committees to connect local members with one another, especially in regions where there are few*

Outcome: An increased number of National Committees in Africa, the Arab States and the Asia-Pacific regions

- *Develop an ICOMOS Sustainability Policy to assist all parts of the organisation to reduce their carbon footprint and their adverse impact on the environment*

Outcome: Adopt a Sustainability Policy at the General Assembly in 2023

- *Develop new models for statutory international meetings that promote more equitable participation, voting and funding among all members*

Outcome: A majority of statutory meetings and elections are conducted virtually using electronic platforms available to all members, sharing the costs equitably among the participants

- *Seek sustainable financial and human resources to achieve ICOMOS' goals, support ICOMOS solidarity funds and increase the capacity of the Secretariat*

Outcome: An increased proportion of ICOMOS income is derived from stable recurrent sources, such as international institutional membership